

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Maṣṣheḷo Ma Anḡəfəṃ ɣa Raru Ta Amari Ma Rəwuni Kəpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kəsəṭhne ayiki a komane anḡəfəṃ akəpet, ɔwa yi amari məṭəṇəne a komane ɣa-e, ɣa yi anḡəbətə ɣa rəwankom, mələmpɪ, yi məṭəḥfəl ka nɔru.

Ɔwa, ka kəḷə agbər yi kəsəy amari ma anḡəfəṃ akəpet mɪ po kəḷə kədifəṭhne lke po ləsər tətəmp ta anḡəfəṃ akəpet, ɔwa kə po kəḷə ka raru lre, pə yi naɣrə anḡəfəṃ akəpet maɣba naɣ rəwankom ra kəḥf, kəṭəɣ edina, kəte ba rənes kəpa ye, lɣe ɣa tha yi məfela ma anḡəfəṃ akəpet tɔɣ bə nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kəṃa a te gbəndar anḡəfəṃ rə tɔy o tɔy bə mə ɔɔ ɣa anḡəṭəṇə tə kəfəmpər anḡə bət anḡəṭəṇə mə ṭəḷər ɣa-e, ɔwa təsoma, a yi təkə bət etṭə məkunkəla ɣa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəṭhi lke dər o dər, təkə ɔ tətṭəf ta raru bə təṃanə. Ɔwa təsoma anḡəfəṃ ɣa tətṭəf bə anḡəwəne ka raru, anḡə bət ka məsekrəne maɣ təkə bəɣ kəṃa anḡə gbasi ɔfə fəlen malane ma kəsəɣ anḡəfəṃ akəpet amari akomane ɣa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɣaɣi, yi bom ɣaɣ a təṃanə. Ɔwa anḡə bəɣ təkə səḷə ro di rəwankom yi mayi məkolo mɪ anḡəfəṃ akəpet.

Ɔwa rokəm kati bə tətṭəf lte yi ka anḡənki anḡə, təsəne kəpa, tɪ tə wəpənə rəkin yi tətṭəf ta raru tək sakəṭhi yi kəwop amari a komane anḡəfəṃ akəpet yi təwankom tɪɣ.

Ɔwa anḡə bəɣ tə kəyi kəsəṭhne amari lme yi rəwankom lre, ɔl yi anḡəlo ɣa məsekrəne lme.

Təsoma Akamathə ka Anḡəfəṃ ɣa Raru kə Ṭəṭə

Akera lke kəpa :

Maṣṣheḷo ma kəsəɣ amari a komane anḡəfəṃ akəpet lme, mɪ yi ɔtəṃa wa wuni o wuni yi ka tətṭəf ta raru bə kəṃa wuni o wuni, lɣbər o gbər ka raru, ɔ yi təkə bət məsekrəne lme rə mər ləḷə bə, rə kəṭəḷəṭə anḡəfəṃ akəpet kəṃa anḡə səḷə kəyiki amari a komane anḡəfəṃ akəpet yi təwankom taɣ ro di, kəṭəɣ ka anḡə yi ka tətṭəf ro kor yi anḡə yi ka tətṭəf təbraɣ. Kəṃa anḡəfəṃ bə ka raru anḡə wop məsekrəne lme. Ɔwa kəṃa anḡə səṭhne, yi kəwop məsekrəne lme kəṭəɣ ka anḡəfəṃ ɣa tətṭəf yi ka anḡənki lɣe yi kəṭəɣ ka anḡəfəṃ bə maɣ kaman-e :

1. Anḡəḷəḷə Ṭəṭəḷə

A kom anḡəfəṃ akəpet bə ɣa aṭəṇəne yi rəwankom. Ɔwa anḡə ba məmari məṭəṇəne. Ɔwa anḡə ba məfith yi təṭəmp. Chiyaɣ, anḡə yi təkə gbasi anḡə ɣaɣ mɔ kəpa ɣa təkə.

2. Anḡəḷəḷə beḷə mərəɣ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rəwankom, yi mɪmari a bət ka məsekrəne lme, kama a te say kɔ tɪ ləḷəṇəṭə, mɪyi ma lɣdər ɣaɣ, kəpa uwan duni ṭəḷəṃ wunibom, səṭṭəṃ ṭəṭəṃ mɪɣ fɔf, lɣdina mɪɣ tɪɣ, ṭəḷəṃ kəpa lɣgbər lɣ yi, təkə lte mɔ wop ka lmerə ɣaɣ, lɣṭəḥf ɣaɣ, ṭəḷəṃ lɣḷəṇəṭə ɔ wur, tə mɔne, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə ɔ kɔ agbɔy tə kəpa lɣgbər lɣe rɔ yi, amari ɔ təṃa, ṭəḷəṃ mɪtəṃa ma lɣṭəḥf, ṭəḷəṃ lɣgbər ɔwuni ɔ yi-e, ṭəḷəṃ kəpa lɣṭəḥf lɣe po chiya ka lɣyethe ɣati, ṭəḷəṃ a taɣ ɣi mɪsheheke, anḡə ro ratha ka lṭəḥf ləḷə, ṭəḷəṃ lɣ baye lte ma ɔ ka lɣyethe ɣate.

3. Anḡəḷəḷə beḷə məsə

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ta ʌgesəm ɲɔŋ, ɾʌwankom ɾɔŋ yi ʌfɪsɔs ʌgesəm ɲɔŋ.

4. ʌŋsəkəl bekl mʌŋlə

A ye sɔ təkə wop wuni ɾɛtar, thalɔm kəyis kɔ məshəkɛ. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də ɾoŋ o ɾoŋ. Kəthila ʌŋfəm ka ɾatar a yi təkə gbiŋe ki.

5. ʌŋsəkəl bekl tamath

A ye təkə thɫɫər, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka ʌŋfɔsɔ ɾəkɔm.

6. ʌŋsəkəl bekl tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari mɔŋ a yi təkə sɔŋ kɔ kətanŋʌnɛ ka ʌŋthɔ-e.

7. ʌŋsəkəl bekl tamthədəɾəŋ

ʌŋfəm ʌkəpet a thənʌnɛ teri ro der ka ʌŋthɔ. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ gbəpər ɲa. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ bum ɲa kəwʊr ka ʌŋe mə yɔ ɲa ʌŋgbɫy; ta ʌŋe məshim mʌsekranɛ ʌmɛ, thalɔ m təkə yɔ ʌŋfəm ʌɔm ʌŋ ʌəsər mʌsekranɛ ʌmɛ.

8. ʌŋsəkəl bekl tamthəɾɛsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari kʌmʌ a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kʌthi kɔ ʌmari mɔŋ ka ɾəwuni kəpet kətanŋʌnɛ ka ʌŋ thɔ.

9. ʌŋsəkəl bekl tamthəɾɛŋanɛ

A ye təkə barkar wuni ka ʌŋfɔsɔ. A ye təkə bot kɔ dɛr ɔfenʌnɛ thalɔm kəfitha kɔ ɾʌthɔf ʌtel ka mʌ te mɔ yema.

10. ʌŋsəkəl bekl tɔfɔt

A yi təkə sɔŋ wuni o wuni ʌfɛɾɛ ʌthənʌnɛ suʌ kɔ ɛləŋs ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas gberkethe mə te yɔ ʌgbɫy ka kʌgbəŋgbɛn ʌmari mɔŋ yi ʌŋgbɛthɛ ɲɔŋ, yi mʌləs thalɔm ʌlʌs a pa tɔ yɔ-e.

11. ʌŋsəkəl bekl tɔfɔt ɲin

1. ɔwa wuni o wuni a po bot ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas bɛ ta mʌləs a pa mɔ yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa ʌte a ʌm kəpa tɔ yu-e tətɛɲ, haŋ thas a po gbəŋgbɛŋ yi kəʌfthi ʌfthi. ɔwa a sɔŋ kɔ ʌŋfɛɾɛ ɲa kʌthonka kʌmʌ ɔ kʌthineka ʌte a dɛŋ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ʌte a ʌ m tətɛɲ yenka ma wop kɔ tɛn.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka ʌŋthɔ ka mʌləs ʌmɛ pəyi ɔ bote ri mʌta mɔŋ, pə ka ʌŋthɔ ɲa ʌŋthɔf ɲɔŋ-o, thalɔm ʌthɔf ʌtel ka ʌɔkɔ a yɔ mʌləs mati-e. ɔwa a ye təkə thɫɫər wuni pə thas mɔ to a bot təkəthɫɫər wuni məshim ʌŋthɔ ka ʌŋɔkɔ ɔ shim ʌŋthɔ-ɔ.

12. ʌŋsəkəl bekl tɔfɔt mʌɾəŋ

A ye təkə bot kəsəŋ ka ʌŋgbundu, ʌŋbɔnshɔ, mʌyɪɾʌ thalɔm ʌte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ʌŋes ɲɔ ʌfɪnɔ. ɔwa wuni o wuni ba ʌmari ma kʌ yɔ ʌŋthɔ ʌŋ chimʌ kɔ ka ʌŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. ʌŋsəkəl bekl tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba ɾʌwankom ɾa kʌkɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyɪɾa mɔŋ ro ɔ yema-e ɾa thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba ʌmari ma kʌtey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkʌlʌnɛ ro ɔ wur-e.

14. Aḡsəkəl beka tɔfɔt maŋlɛ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbuke ɔ kɔ mʌnkne ra ʌthɔf ʌɔm, kaɔm a te dif kɔ.
2. ɔwa a ye təkə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata ɛfɔf ɛyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔŋ rʌpɔlitikis, thalɔm tətək te ləsər mʌthank ma ʌɣyunaytɛd Neshɔn.

15. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkŋ yira ka ʌŋthɔf ŋɔŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɥhi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌŋthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbɛnt kɔ kaɔm ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌŋthɔf ɔ te yema.

16. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthrukin

1. Aḡfəm aruni yi aḡfəm abom po tɛna-e, aḡ ba mʌri təkə nʌntʌne mɔ to aḡ yema-e; təkə te kəlɛnɛ tʌ ʌbɔnshɔ, ʌŋthɔf, thalɔm ʌŋdina kaɔm aḡ tɔpi tʌlek taŋ.
2. ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔnɛ balɔ ka ɔwe ɔ te yema. Aḡe mənʌntʌne-e, aḡ yi təkə bɛŋ ka mʌyema maŋ.
3. ɔwa mʌ pɛyi rʌlek ra mʌyira ra yi kaɔboth ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ ka mʌyiranɛ-e, aḡ ka ʌkəlɔŋ bɛ yi ka ʌŋthɔfe, a yi təkə bum ŋa dɛ rɔŋ o rɔŋ maŋ yema yʌtha-e.

17. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthɛdɛrɔŋ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkɛŋ kɔŋ kɔn son. ɔwa ɔ gbɛli sɔ kaɔ ba ʌkɛŋ yi afəm ʌɔmŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɥhi kɔ ki ra fɔsɔ rəkom.

18. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma rʌwankom ra kʌtɛmtɛmne to ɔ yema, ɛnanɛ yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wɔp-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kaɥshinkar ʌŋdina ɔ yema, yi mʌlanɛ mɔŋ. ɔwa ɔ ba rʌwankom ra kaɥthəksʌ, kaɔbʌtho, kaɥtaŋlɛ yi kəthəksʌ mʌlanɛ mɔŋ pɛyi kɔŋ son-o, ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ yi afəm ʌɔm-o, dɛr ɔgberkethe-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthreŋanlɛ

Wuni o wuni ɔ ba rʌwankom ra ʌte ɔ tɛmʌ yi kaɣfɔf ʌte ɔ yema-e. ɔwa rʌwankom ʌre ɔ ba ri təkə bət ʌte ɔ nanɛ kə tə bot kɔ kə sɛŋ yi kəthɛns, thalɔm kəsakəthi tɛra yi ɛtɛmtɛmne dɛ rɔŋ o rɔŋ kə təkəlɛnɛ ro ɔ yi-e.

20. Aḡsəkəl beka kəgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɥwɔp mɛgbanɛ məthɔfɔl yi kəkulunɛ aḡe ɔ yema-e.
2. A ye təkə fɔsar wuni kaɔm ɔ kəkulunɛ ka ʌte ɔ te yema-e.

21. Aḡsəkəl beka kəgba ŋin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbasi ʌgbʌp ka ʌŋkwament ŋa ʌŋthɔf ŋɔŋ, kətaŋ ka kɔŋkɔŋ gbɛŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.
2. Aḡkwamɛnt ʌŋ yi təkətaŋlɛ ʌte aḡfɛm aḡ yema-e. ɔwa mʌyema ʌme aḡ tə tɔrinɛ ŋʌ ka kʌtɛntɛ thith aḡe aḡ yema-e, ka aḡgbundu. ɔwa a ye təkə pɛnshanɛ ʌmari ma wuni o wuni po bək təkɔ thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɛma ta ʌtɔŋ.

3. [Missing?]

22. Aḡsəkəl bekl kəgba mārəḡ

Ɔwa ml pəyi wuni o wuni ɔ yi kətɔḡ ka aḡfəm lkəpet-e, ɔ ba ʌmari ma kʌmlarane kɔ kʌml pəfisa kɔ kətɔḡ ka ɛmar ya aḡthɔf, ɛmar ya tʌthɔf tətəl, kətɔḡlɔne ka mɔ to ɔ gbəli təml ukolo yi yiki kətɔḡ ka aḡkos ḡḡḡ.

23. Aḡsəkəl bekl kəgba ɛsas

1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌworək mʌpanth, rʌwankom ra kʌthith kɔ rəmlpanth yi ka ɔlompi wati kʌml ʌte pənsʌne kəsɔḡ wuni mʌpanth.

2. Ɔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba ʌrʌm ʌthənʌne bepi aḡ yɔ məpath məthənʌne kəte tɔ ʌgbay.

3. A yi təkə rʌm wuni o wuni ʌrʌm ʌfinɔ mə gbəli sɔḡ kɔ ayiki tɔḡ ka rʌlek rɔḡ yi kəmar mʌtʌy məlɔm ɔ yi təkə yɔ ka ʌkələḡ kələḡ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə kulunɛ, thalɔm kətəpi ʌnənki mə chimʌ kɔ kʌml ɔ sɔthɔ ʌrʌm ʌfinɔ ka mʌpanth mɔ worək-e.

24. Aḡsəkəl bekl kəgba manɛ

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌfothane kəwʌr kʌyɔ mʌpanth to ɔ yema. Ɔwa ɔ ba ʌmari ma kʌsɔḡ kɔ ʌlɔkɔ mɔ fothane ʌlɔkɔ o lɔkɔ.

25. Aḡsəkəl bekl kəgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kayi uyenki mədər, yi kʌbɔr kɔḡ. Ɔwa aḡ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyət ɛwɔḡ, aḡseth kʌyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya ʌḡthɔf. Ɔwa ɔ yi təkə sɔthɔ ʌmar ka ʌḡlɔkɔ mɔ te yi rə məpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkə ulopʌne, thalɔm kəsəkə ubora, ubʌki, ɔwa sɔthəlɔm ml mɔ tə sɔ gbəli worək ka aḡyethɛ ḡḡḡ.

2. Aḡkomrʌ yi aḡfəth bɛ a yi təkə sɔḡ ḡa məmari məthɔkɔḡ. Aḡfəth ʌḡe ma kom ka kʌ te tha nʌntane yinkʌ te tha nʌntʌneḡ, a yi təkə sɔḡ ḡa ɛmar ɛthənənɛ.

26. Aḡsəkəl bekl kəgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba ʌmari ma k ʌyɔkɔ ɔKarʌn A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon kʌ kʌrəḡ ka ʌtaranthe təfəth. Kɛrɛ kʌthəkəs tʌtol yi kʌkʌrəḡ kəboli rəkɔm a yi təkə sɔḡ ki ka aḡfəth ʌḡe gbəli thəkəs yi kʌkarəḡ kati.

2. Ɔwa kakarəḡ a yi təkə yɔ ki kʌml kə gbəli mar ɔwuni kʌml ɔ kɔ rodi, tə kəbʌr ʌyiki tɔḡ yi rʌwankom rɔḡ. Ɔwa kəyi təkə gbəli kʌrʌ kɔ kəsɔthʌne ɛmerʌ, kʌmuyʌne, kə kʌrʌ rəyathki kətɔḡ ka tʌ bona ta ʌrʌru, aḡfəm ʌkəpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ɔwa yi kə kʌrʌ məthɔfəl mɔ to Aḡyunatəd Neshon aḡ yema-e.

3. Aḡkomra aḡ ba ʌmari ma kʌthith kɔ kə karəḡ kəḡ yema aḡfəth ḡaḡ aḡ karəḡ-e.

27. Aḡsəkəl bekl kəgba tamthəderəḡ

1. Ɔwa wuni o wuni ɔba ʌmari ma kʌtɔḡ mlkur ma aḡfəm ḡḡḡ ʌme ɔ yema-e, yi ka ʌkələḡ kələḡ ɔ yi-e. Ɔ yi təkə yantheɛ mʌtʌy ʌme, ɔwa ɔ yi təkə mar kʌml mə kɔ ro di ka mɔyɛḡ.

2. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kəbum mʌyi, mʌyɛt ʌme ɔ bɛmpa yi ʌtafʌ ʌte kɔnɔḡ ɔ gbʌl-e.

28. Aḡsəkəl bekl kəgba tamthresas

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌtɔḡlɔne ʌḡe ɔ yema pəyi ka aḡthɔf ḡḡḡ rəkɔr-o, thəɔm rə təthof tətəl ro mɔ gbəli sɔthɔ ʌḡfɛrɛ ḡa ka sɔthɔ mʌtʌy ʌme bɛ a gbʌl ka mʌsekʌne ʌme ka rʌwʌnkɔm rɔḡ kəyankəḡ.

29. Աղսօճալ ԲԵԿԼ ԿՅԳԲԱ ԿԱՄԹԻՐԵՆԱՂԵ

1. ՉԿԱ ՎՈՆԻ Օ ՎՈՆԻ Չ ԲԱ ԱՂԳԵԹԵ ՂԱ ԴԵԿԵ ՄԱՐ ԱԿԵԼՂ ԿԵԼՂ Չ ՏՉԻՉ ՐԼՎԱՆԿՈՄ ԲԵ Չ ՔՕ ԴԵՂԱ ՅԻ ԿԵՎՈՐ ՂԱՂԻՂ.
2. ՉԿԱ ԴԱԼԻ ՄԱ ԱՐԱ ՎՈՆԻ Օ ՎՈՆԻ Չ ԲԱ ԱՄԱՐԻ ՅԻ ՐԼՎԱՆԿՈՄՐՉՂ, ԴԱ ԴԼԼ ԴԻ ԿԵՐԱ Չ ՅԻ ՐՕ ՐԱԴԻԱ ԿԱ Ա ՂԻՉ. ՉԿԱ Չ ՅԻ ԴԵԿԵ ՅԻԿԻՏ ԱՄԱՐԻ ՅԻ ՐԼՎԱՆԿՈՄ ՐԱ ԱՂԿՕՏ ՂՉՂ. ՉԿԱ Չ ԱՆԲԹՄ ՂԱ ՐԼՎԱՆԿՈՄ.
3. ՉԿԱ ԱՄԱՐԻ ԱՄԵ ՅԻ ՐԼՎԱՆԿՈՄ ԱՐԵ, Ե ՏՉՂ ՅԵ ՎՈՆԻ ՄԱՐԻ ԴԵԿԵ ԴԵ ԴԼՂԱՆԵ ՄԱԼԲՕԴՏ ՄԱ ԱՂՅԱՆԱՅԴԵԴ ՆԵՏԻՆ.

30. Աղսօճալ ԲԵԿԼ ԿՅԳԲԱ ԴՐԴԴ

ՉԿԱ ԱԴԵ ՅԻ ԿԱ ՄԱՏԵԿՐԱՆԵ ԱՄԵ ԲԵ, Ա ՅԵ ԴԵԿԵ ԳԲԱՏԻ ԴԵԿԵ ՏՉՄՔԱՐ ԱՂԻՉԻԲ, ՎՈՆԻ Օ ՎՈՆԻ, ԴԻԱԼՈՄ ԱՆԵՆԿԻ ՂԱ ԱՂԲԹՄ, ԴԻԱԼՈՄ ԴԵԿԵ ԿԱՏԱՐԱ ԱՄԱՐԻ ՅԻ ՐԼՎԱՆԿՈՄ ՅԻ ԿԱ ՄԱՏԵԿՐԱՆԵ ԱՄԵ.
